

НАПИСАННЯ ТЕЗ НАУКОВОЇ ДОПОВІДІ: ОСНОВНІ НЕДОЛІКИ І ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Ніколаєва С.Ю.,

*професор кафедри методики викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій,
Київський національний лінгвістичний університет,
e-mail: nikolaeva.ku@gmail.com*

Нагадаємо, що тези наукової доповіді – це опубліковані до початку наукової або науково-практичної конференції матеріали, в яких висвітлено ключові питання наукової доповіді. Для написання цих тез скористаємося їх класичною структурою (Сурмін, 2008).

Постановка проблеми. Однією із складових підготовки здобувачів вищої освіти є їхні доповіді на науково-практичних і наукових конференціях та опублікування тез цих доповідей. Багаторічна робота зі студентами бакалаврату, магістратури та аспірантури, а також з докторантами дозволяє констатувати, що вони відчують значні труднощі у підготовці цього наукового продукту. Перші варіанти тез, що подаються науковому керівникові/консультанту, мають значну кількість недоліків. Висвітливо основні з них.

Використані методи дослідження. Для вирішення зазначеної проблеми нами було використано такі методи дослідження: аналіз і синтез недоліків підготовлених тез доповідей з методики навчання іноземних мов і культур (МНІМіК), узагальнення виявлених недоліків, педагогічне спостереження процесу підготовки тез з МНІМіК, порівняння недоліків тез різних авторів, вивчення публікацій з проблеми написання наукових тез, бесіди з молодими науковцями.

Основні одержані результати. Проведене дослідження дозволяє констатувати відсутність у здобувачів вищої освіти чіткого розуміння поданих нижче параметрів наукових тез:

- основного призначення тез наукової доповіді,
- особливостей жанру тез і стилю написання цього наукового продукту,
- відмінності між різними типами тез (написаних за змістом наукового матеріалу; написаних до того, як складено доповідь),
- класичної структури тез, структури тез типу "Постановка проблеми", "Результати дослідження" або "Нова методика роботи" (Берг, 2007; Хайчіна, 2014),
- норм відповідальності та доброчесності в науці тощо (Запобігання окремих проблем..., 2020).

Висновок про виявлені недоліки. Основні недоліки тез молодих науковців зводяться до такого:

- неконкретні назви тез і невміння сформулювати проблему,
- написання реферату замість тез,

- присвячення значного обсягу тексту опису досягнень інших науковців,
- поверховість викладу матеріалу та неповнота розкриття теми тез,
- невідповідність змісту назві тез,
- відсутність конкретних висновків,
- не володіння науковим українським мовленням,
- невміння оформляти посилання на публікації інших авторів згідно чинного стандарту,
- некоректність укладання списку літератури тощо.

Можливі шляхи усунення виявлених недоліків. У кожному закладі вищої освіти мають викладатися курси «Наукове українське мовлення», «Наукове англійське мовлення» або «Наукова комунікація». У цих тезах йдеться про дисципліну «Наукова комунікація...». Бажано, щоб силабус з цієї дисципліни охоплював такі питання:

- основне призначення тез наукової доповіді,
- типи тез наукової доповіді,
- структура класичних тез,
- структура тез типу «Постановка проблеми»,
- структура тез типу «Результати дослідження»,
- структура тез типу «Нова методика роботи»,
- стратегії написання тез наукової доповіді,
- детальний аналіз помилок молодих науковців у тезах,
- аналіз опублікованих наукових тез з МНІМіК,
- подання посилань у тексті тез,
- оформлення списку літератури різними стилями.

У результаті вивчення вищеназваного курсу студенти мають насамперед зрозуміти різницю у структурі різних типів наукових тез та оволодіти технологією їх написання.

Орієнтовна структура різних типів тез.

Структура тез типу «Постановка проблеми»:

- короткий вступ (актуальність теми),
- мета роботи (формулювання проблеми або завдання),
- короткий огляд різних точок зору на проблему,
- виклад власних думок на проблему у МНІМіК,
- передбачувані дослідження з проблеми в галузі МНІМіК,
- висновки (завдання або проблема для подальшого дослідження).

Структура тез типу «Результати дослідження»:

- короткий вступ (постановка проблеми),
- мета роботи (конкретне дослідження в галузі МНІМіК),
- базові положення дослідження або гіпотеза наукових розвідок,
- використані методи дослідження у МНІМіК,
- параметри вибірки дослідження з МНІМіК,

- проміжні результати дослідження з МНІМіК,
- основні результати дослідження з МНІМіК,
- висновки (інтерпретація одержаних результатів).

Структура тез типу "Нова методика роботи":

- короткий вступ (опис завдань, для вирішення яких необхідна нова методика),
- мета роботи (розробити певну МНІМіК),
- опис існуючих МНІМіК,
- опис нової МНІМіК,
- опис результатів упровадження розробленої МНІМіК,
- оцінка переваг і недоліків нової МНІМіК,
- висновки (перспективи удосконалення методики).

Вважаємо, що у силабусі дисципліни «Наукова комунікація...» бажано враховувати сформульовані рекомендації.

Список використаних джерел:

1. Сурмін Ю. П. *Наукові тексти: специфіка, підготовка та презентація : навч. посіб.* Київ : НАДУ при Президентові України, 2008. 184 с. URL: <http://lib.rada.gov.ua/static/about/text/surmin.pdf> (дата звернення 10. 02. 2021).
2. Берг Д. Б. *Краткое руководство по написанию тезисов научного доклада : метод. указ.* Екатеринбург : УГТУ-УПИ, 2007. 33 с. URL: <http://www.ustu.ru/Пособие&jf=yes> (дата звернення 12.02.2021)
3. Хайчіна Ю. М. *Методично рекомендований алгоритм написання тез доповідей : метод. реком..* Кременчук. 2014. 12 с. URL: <http://www.model.poltava.ua/attachments/article/722/Методично%20рекомендований%20алгоритм%20написання%20тез%20доповідей.pdf> (дата звернення 19.02.2021)
4. *Запобігання окремих проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності : аналітична записка. Лист МОН від 20.05.2020 р. № 1/9-263.* URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/5ec/672/d11/5ec672d11cc7d603376447.pdf> (дата звернення 22. 02. 2021).